

Nr 10 A.

Godkänd av första kammaren den 16 maj 1923.

Godkänd av andra kammaren den 16 maj 1923.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av vissa av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1923—1924 under riksstatens tionde huvudtitel, innefattande anslagen till handelsdepartementet.

(Statsutskottets utlåtande nr 10.)

Till Konungen.

Departementet.

1:o) Uti den till riksdagen den 8 januari 1923 avlätna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1923—1924 har Eders Kungl. Maj:t i avseende å tionde huvudtiteln, innefattande anslagen till handelsdepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag) att å riksstaten upptaga det ordinarie anslaget till departementschefen med 24,000 kronor.

Riksdagen har å riksstaten upptagit det ordinarie anslaget till *departementschefen* med 24,000 kronor.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) att, med godkännande av det av departementschefen förordade förslag till stat för handelsdepartementet, å riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till handelsdepartementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli med 145,300 kronor.

Vid behandlingen av anslagsfrågorna till handelsdepartementet har riksdagens vederbörande utskott tagit del av två särskilda av Sveriges industriförbund och Svenska teknologföreningens styrelse till utskottet ingivna skrivelser, i vilka uttalats önskvärldheten av, att teknisk-industriell sakkunskap och erfarenhet allt framgent måtte bliva företrädd bland handelsdepartementets tjänstemän.

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 14 saml. Nr 10 A.

Riksdagen har icke kunnat undgå att hysa betänkligheter emot, att den omedelbara tillgång på praktisk och teknisk sakkunskap, som för så kort tid sedan vid den tekniska byråchefsbefattningens inrättande förklarades vara oundgängligen nödvändig, därest departementet skulle kunna fylla och rätt tillvarataga våra näringsars intressen och befrämja deras utveckling, nu skulle utan vidare upphöra. Då emellertid den tekniska byråchefsbefattningens bibehållande, samtidigt med att för traktatarbetet särskilt skickade tjänstemän nyanställas, skulle vålla, att departementets anslag behöfde ökas, har riksdagen ansett sig icke kunna direkt vidtaga en sådan åtgärd. Riksdagen vill dock ifrågasätta, huruvida icke genom omplacering inom departementet möjlighet kan på annat sätt åstadkommas att åt departementet alltjämt bereda tillgång till dylik teknisk och praktisk sakkunskap utan att de av Eders Kungl. Maj:t för handelsdepartementet äskade anslagsbeloppen behöva överskridas. Härom finner sig dock riksdagen icke kunna uttala någon bestämd mening utan förutsätter, att denna fråga blir föremål för Eders Kungl. Maj:ts prövning. Vid sådant förhållande har riksdagen funnit sig böra upptaga såväl det ordinarie förslagsanslaget till handelsdepartementet som det extra anslaget till departementets verksamhet med av Eders Kungl. Maj:t äskade belopp.

Riksdagen, som under nästföljande punkt återkommer till det å extra stat äskade anslaget, får alltså nu anmäla, att riksdagen, med godkännande av det av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 förordade förslag till stat för handelsdepartementet, å riksstaten upptagit det ordinarie förslagsanslaget till *handelsdepartementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli* med 145,300 kronor.

3:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 3) och i anslutning till vad riksdagen under nästföregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *upprätthållande av handelsdepartementets verksamhet*, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra anslag av 14,172 kronor.

Centrala verk med underlydande stater.

4:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att, med godkännande av det av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 förordade förslag till stat för kom-

merskollegium, å riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till kommerskollegium med 514,420 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har, med godkännande av det av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 förordade förslag till stat för *kommerskollegium*, å riksstaten upptagit det ordinarie förslagsanslaget till kommerskollegium med 514,420 kronor.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5) att till upprätthållande av kommerskollegii verksamhet, utöver det ordinarie förslagsanslaget, för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 89,000 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit riksdagen har riksdagen funnit sig böra bifalla, och får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen till *upprätthållande av kommerskollegii verksamhet*, utöver det ordinarie förslagsanslaget, för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra anslag av 89,000 kronor.

6:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6) att *dels* förklara, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1923 äga tillämpning på befattningshavare vid bergsstaten;

dels besluta, att lösen för expeditioner, som utfärdas av befattningshavare vid bergsstaten, å vilka nyssberörda avlöningsreglemente äger tillämpning, skall från och med nämnda tidpunkt i sin helhet redovisas till statsverket;

dels besluta, att uti den till sagda reglemente hörande tjänsteförteckningen må under tionde huvudtiteln införas följande:

Verk och befattningar	Avlöning och lönegrad enligt löneplanen
Tionde huvudtiteln.	

Bergsstaten.

Bergmästare.....	B 19
Gruvingenjör	B 14
Expeditionsbiträde, kvinnligt	C 2;

dels bestämma antalet av de i tjänsteförteckningen upptagna ordinarie befattningshavarna vid bergsstaten på följande sätt:

	Avlöningsgrad
4 bergmästare	B 19
4 gruvingenjörer	B 14
4 expeditjonsbiträden, kvinnliga	C 2;

dels fastställa följande stater för bergsstaten att gälla från och med den 1 juli 1923:

Ordinarie stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 81,200
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 1,000
Expenser m. m.	» 7,500

Summa *förslagsanslag* kronor 89,700.

Övergångsstat.

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Summa	
	Kronor	Kronor	Kronor	
1 bergmästare	2,500	1,500	4,000	Lönen kan efter 5 år höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 »	5,000	2,500	7,500	Lönen kan efter 5 år höjas med 600 kronor. Sportler må icke åtnjutas till högre belopp än 1,000 kronor årligen.
1 kvinnligt biträde av första graden.....	1,100	300	1,400	Avlöningen kan efter 5 år höjas med 200 kronor, efter 10 år med ytterligare 200 kronor och efter 15 år med än ytterligare 200 kronor; skolande av varje avlöningsförhöjning 100 kronor anses tillhöra lön och 100 kronor tjänstgöringspenningar. Ortstillägg utgår vid förläggning i Stockholm med 200 kronor och vid förläggning i Luleå med 100 kronor.
1 kvinnligt biträde av första graden.....	1,100	300	1,400	
Summa anslag	—	—	14,300	

dels besluta följande särskilda bestämmelser att från och med den 1 juli 1923 lända till efterrättelse beträffande befattningshavare vid bergsstaten, å vilka ovannämnda avlöningsreglemente äger tillämpning:

Befattningshavare vid bergsstaten skall vara underkastad de bestämmelser, som i särskild ordning äro eller varda meddelade, rörande förbud att för egen eller annans räkning driva eller hava del eller anställning i vissa företag eller för sådant företag åtaga sig uppdrag mot ersättning.

I stället för vad i 21 § i avlöningsreglementet sägs om semester skall beträffande gruvingenjör gälla, att sådan tjänsteman må, i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålen behöriga gång och utan kostnad för statsverket, kunna medgivas tjänstfrihet med bibehållen oavkortad avlöning under högst 35 dagar inom ett och samma kalenderår;

dels besluta, att, där ordinarie befattningshavare vid bergsstaten, å vilken förenämnda avlöningsreglemente äger tillämpning, enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen i förskott, vid ingången av juli månad 1923 till honom skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad befattningshavaren skulle hava i den befattning, han vid utgången av juni månad år 1923 innehar, i förskott uppburit för juli månad 1923, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande;

dels medgiva, att kostnaderna för berörda övergångsanordning må bestridas av den i ordinarie staten för bergsstaten upptagna anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän;

dels förklara, att övriga av riksdagen i dess skrivelse den 22 februari 1921, nr 55, lämnade medgivanden i anledning av den av riksdagen då beslutade löneregleringen för statsdepartement m. fl. verk må i tillämpliga delar gälla även beträffande bergsstaten;

dels medgiva, att vederbörliga ersättningar till vikarier för å övergångsstat uppförda befattningshavare vid bergsstaten, utöver å samma stat tillgängliga avlöningsmedel, må bestridas av den i ordinarie staten för bergsstaten upptagna anslagsposten till vikariatsersättningar;

dels medgiva, att, om bergsstatstjänsteman, som enligt hittills gällande bestämmelser åtnjuter förmån av fri bostad, varder förflyttad till annan bostadsort, honom må kunna efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande tilldelas skälig ersättning för genom förflyttningen mistade boställsförmåner, vilken ersättning må utgå ur den å ordinarie stat upptagna anslagsposten till avlöningar åt ordinarie tjänstemän;

dels ock under riksstatsens tionde huvudtitel, med uteslutande av det under avdelningen B 3, Bergsstaten, uppförda ordinarie anslaget till bergsstaten, under samma avdelning uppföra

ej mindre under rubriken »Bergsstaten» ett ordinarie förslagsanslag å 89,700 kronor

än även under rubriken »Övergångsstat» ett ordinarie anslag å 14,300 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag, som innebär genomförandet för bergsstatens del av det vid statsförvaltningen i allmänhet vid 1921 års riksdag införda nya lönesystemet, är — enligt vad statsrådsprotokollet utvisar — i huvudsak grundat på ett av 1902 års löneregeringskommitté i ämnet avgivet, den 19 september 1922 dagtecknat betänkande.

Såsom av statsrådsprotokollet framgår, hade löneregeringskommittén i detta utlåtande till en början anfört, att kommittén, vars uppdrag vid det pågående allmänna löneregeringsarbetet inskränkte sig till rent lönetekniska spörsmål och i regel icke avsåge frågor av organisatorisk natur, vid behandlingen av frågan om ny definitiv löneroglering för bergsstatens befattningshavare dock funnit sig böra förorda viss ändring av bergsstatens organisation.

I sådant hänseende hade kommittén föreslagit nedbringande av antalet bergmästardistrikt från nuvarande sex till fyra, i sammanhang varmed enligt kommitténs mening en minskning av den ordinarie personalen borde ske med två bergmästare, vilka skulle överföras å indragningsstat, och två kvinnliga biträden, vilka skulle uppföras å övergångsstat. Till uppförande å indragningsstaten skulle enligt kommitténs förslag de två till levnadsåren äldsta bergmästarna närmast ifrågakomma. Den kvarblivande ordinarie personalen skulle således enligt kommitténs förslag utgöras av fyra bergmästare, fyra gruvingenjörer och fyra kvinnliga biträden.

Att kommittén i samband med frågan om ny definitiv löneroglering för bergsstatens befattningshavare ansett sig böra upptaga spörsmålet om ändring av bergsstatens organisation, var beroende på, att kommittén vid behandlingen av lönerogleringsfrågan fått det bestämda intrycket, att den nuvarande organisationen av bergsstaten rönt en tydlig inverkan av det utav kristiden föranledda kraftiga uppsvinget inom bergshanteringen, men att med avseende å numera inträdda förhållanden en begränsning av bergsstatens arbetskrafter utan olägenhet borde kunna ske; och fann sig kommittén i sådant hänseende böra återupptaga ett av den s. k. kommerskollegiikommittén och departementalkommitterade framlagt förslag om inskränkning av antalet bergmästardistrikt från sex till fyra.

Vad beträffar den geografiska omfattningen av de sålunda ifrågasatta fyra distrikten, hade någon erinran icke synts kommittén skäligen kunna göras mot vad kommerskollegium i sådant hänseende i utlåtande den 9 november 1917 förordat, om ock till äventyrs erfarenheten komme

att giva vid handen, att en eller annan jämkning i den avsedda distriktsindelningen kunde visa sig behövlig.

I sitt betänkande hade kommittén emellertid förutskickat, att, i händelse kommitténs förslag om reduktion av antalet bergmästardistrikt godkändes, det icke bleve möjligt att genomföra omorganisationen av bergsstaten och den därmed förenade löneregleringen redan från och med den 1 juli 1923, utan borde densamma med anledning av de åtgärder, som före omorganisationens ikraftträdande måste vara slutförda, träda i tillämpning först från och med den 1 juli 1924.

Vid föredragning av förevarande ärende inför Eders Kungl. Maj:ts departementschefen, som i princip tillstyrkt förslaget om minskning av antalet bergmästardistrikt från sex till fyra, med hänsyn till att de efter omorganisationens genomförande övertaliga bergmästarna, även om de genom organisationsändringar kunde göras umbärliga, likväl var inom sitt distrikt ostridigt tillförde bergsstaten en arbetskraft av värde, ansett sig icke kunna tillstyrka, att dessa uppfördes å indragningsstat, utan har departementschefen föreslagit befattningshavarnas i fråga upptagande å övergångsstat. Vid bifall härtill skulle ock enligt departementschefens mening indragning kunna ske av den å extra stat inrättade gruvingenjörstjänsten.

Vad beträffar omorganisationens genomförande har departementschefen ansett densamma kunna ske successivt och skulle enligt departementschefens förmenande hinder icke möta att låta löneregleringen för bergsstatens kvarvarande befattningshavare träda i tillämpning redan den 1 juli 1923.

Vid den prövning, riksdagen ägnat förevarande förslag, har riksdagen kommit till den uppfattningen, att starka skäl tala för att genomförandet av löneregleringen för bergsstaten icke bör komma till stånd vid innevarande års riksdag. Visserligen synes den ifrågasatta begränsningen av antalet bergmästardistrikt i och för sig vara fullt motiverad. Men då en sådan inskränkning för närvarande icke torde kunna ske utan att statsverkets utgifter för bergsstaten i allt fall närma sig det kostnadsbelopp, som bibehållandet tillsvidare av samtliga distrikt skulle innebära, synes fattande av beslut om sådan omreglering skäligen kunna anstå, åtminstone till 1924 års riksdag. Frågan om vid vilken tidpunkt den å övergångsstat uppförda äldste bergmästarens skyldighet att avgå från tjänsten inträder synes med nu föreliggande utredning icke kunna säkert besvaras, och utan kännedom härom torde de med det ena eller andra av de båda till frågans lösning framlagda alternativen förbundna ekonomiska följderna icke kunna säkert överblickas. Ett sådant upp-

skov med antagandet av ny lönestat med därmed förbundna villkor för bergsstatens befattningshavare synes så mycket mindre kunna möta befogade gensagor som den nu gällande löneregleringen för bergsstaten genomfördes så sent som vid 1919 års lagtima riksdag.

På grund av den ståndpunkt, riksdagen sålunda till förevarande fråga intagit, torde det ordinarie anslaget till bergsstaten böra för nu ifrågakvarande budgetår upptagas med oförändrat belopp eller alltså med 84,800 kronor. Den å extra stat för närvarande uppförda gruvingenjörsbefattningen har däremot syntts riksdagen kunna utan olägenhet indragas.

Under hänvisning till vad ovan anförts, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen med avslag å Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag å riksstaten upptagit det ordinarie anslaget till *bergsstaten* med 84,800 kronor.

7:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7) att *dels* förklara, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1923 äga tillämpning å befattningshavare vid sprängämnesinspektionen;

dels besluta, att uti den till samma reglemente hörande tjänsteförteckningen må under tionde huvudtiteln införas följande:

Sprängämnesinspektionen.

Sprängämnesinspektören	B 18;
<i>dels</i> bestämma antalet av de i tjänsteförteckningen upptagna ordinarie befattningshavare vid sprängämnesinspektionen på följande sätt:	
Befattningshavare	Avlöningsgrad
1 sprängämnesinspektör.....	B 18;

dels fastställa av departementschefen förordad förslag till stat för sprängämnesinspektionen att tillämpas från och med den 1 juli 1923;

dels besluta följande särskilda bestämmelse att från och med den 1 juli 1923 lända till efterrättelse beträffande befattningshavare vid sprängämnesinspektionen:

tjänsteman vid sprängämnesinspektionen skall vara underkastad de bestämmelser, som i särskild ordning äro eller varda meddelade, rörande förbud att för egen eller annans räkning driva eller hava del

eller anställning i vissa företag eller för sådant företag åtaga sig uppdrag mot ersättning;

dels besluta, att till sprängämnesinspektören, som enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbära viss del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som tillfällig löneförbättring — i förskott, skall vid ingången av juli månad 1923 på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad han skulle hava i förskott uppburit för juli månad 1923, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande;

dels medgiva, att kostnaderna för berörda övergångsanordning må bestridas av den i sprängämnesinspektionens stat upptagna anslagsposten till avlöning till den ordinarie tjänstemannen;

dels förklara, att övriga av riksdagen i dess skrivelse den 22 februari 1921, nr 55, lämnade medgivanden i anledning av den av riksdagen då beslutade löneregleringen för statsdepartement m. fl. verk må i tillämpliga delar gälla även beträffande sprängämnesinspektionen;

dels ock under riksstatsens tionde huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken sprängämnesinspektionen uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 11,500 kronor.

Förslaget om ny definitiv lönereglering för sprängämnesinspektionen grundar sig på ett av 1902 års löneregleringskommitté den 20 maj 1922 avgivet betänkande i ämnet. Samma betänkande har ock lagts till grund för Eders Kungl. Maj:ts framställning om sådan lönereglering för inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring. Då dessa förslag innehålla i vissa avseenden likartade bestämmelser, har riksdagen i likhet med departementschefen ansett lämpligt att i ett sammanhang till behandling upptaga spörsmålen i fråga.

Vid den prövning, riksdagen ägnat förevarande förslag, har riksdagen funnit sig kunna bifalla vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit. Riksdagen delar alltså departementschefens uppfattning därom, att, med hänsyn till beskaffenheten och omfattningen av den statliga verksamhet, sprängämnesinspektören har att utöva, befattningshavaren ifråga skäligen torde böra i avlöningshänseende likställas med yrkesinspektörerna och sålunda hänföras till 18 lönegraden, avdelning B, i den löneplan, som finnes intagen i § 9 av avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement med flera verk. Det har jämväl syntts riksdagen vara tillfyllest, att inspektörerna över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring placeras i 17:e lönegraden av samma löneplan. Att de å extra stat uppförda assistenterna vid inspektionerna hän-

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 14 saml. Nr 10 A.

föras till 13:e lönegraden har ävenledes syntts riksdagen till fullo motiverat, och torde sålunda i överensstämmelse med de grunder, som gälla i fråga om beräklandet av avlöningen åt å extra stat uppförda befattningshavare i nyreglerade verk, begynnelseavlöningen för dem böra utgå efter den löneklass, som ligger närmast under begynnelseavlöningen för de till sagda lönegrad hörande ordinarie befattningshavare eller med 6,048 kronor för en var. Då de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna staterna för inspektionerna i fråga ej heller givit riksdagen anledning till erinran och då riksdagen funnit sig böra bifalla vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt i samband med nu ifrågavarande löneregleringar föreslagit, får riksdagen alltså under förevarande punkt anmäla, att riksdagen

dels förklarar, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1923 äga tillämpning å befattningshavare vid sprängämnesinspektionen;

dels beslutat, att uti den till samma reglemente hörande tjänsteförteckningen må under tionde huvudtiteln införas följande:

Sprängämnesinspektionen.

Sprängämnesinspektören B 18;

dels bestämt antalet av de i tjänsteförteckningen upptagna ordinarie befattningshavare vid sprängämnesinspektionen på följande sätt:

Befattningshavare	Avlöningsgrad
1 sprängämnesinspektör	B 18;

dels fastställt av departementschefen förordat förslag till stat för sprängämnesinspektionen att tillämpas från och med den 1 juli 1923;

dels beslutat följande särskilda bestämmelse att från och med den 1 juli 1923 lända till efterrättelse beträffande befattningshavare vid sprängämnesinspektionen:

tjänsteman vid sprängämnesinspektionen skall vara underkastad de bestämmelser, som i särskild ordning äro eller varda meddelade, rörande förbud att för egen eller annans räkning driva eller hava del eller anställning i vissa företag eller för sådant företag åtaga sig uppdrag mot ersättning;

dels beslutat, att till sprängämnesinspektören, som enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbära viss del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som tillfällig löneförbättring — i förskott, skall vid ingången av juli månad 1923 på statsverkets bekostnad utbetalas

ett belopp, motsvarande vad han skulle hava i förskott uppburit för juli månad 1923, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande;

dels medgivit, att kostnaderna för berörda övergångsordning må bestridas av den i sprängämnesinspektionens stat upptagna anslagsposten till avlöning till den ordinarie tjänstemannen;

dels förklarat, att övriga av riksdagen i dess skrivelse den 22 februari 1921, nr 55, lämnade medgivanden i anledning av den av riksdagen då beslutade löneregleringen för statsdepartement m. fl. verk må i tillämpliga delar gälla även beträffande sprängämnesinspektionen;

dels ock under riksstatens tionde huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken *sprängämnesinspektionen* uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppfört ett ordinarie förslagsanslag å 11,500 kronor.

8:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8) och under hänvisning till vad riksdagen under nästföregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *arvode åt en assistent vid sprängämnesinspektionen* för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra anslag av 6,048 kronor.

9:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 9) och under hänvisning till vad riksdagen anfört under punkt 7 här ovan, får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels förklarat, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1923 äga tillämpning å befattningshavare vid inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring;

dels beslutat, att uti den till samma reglemente hörande tjänsteförteckningen må under tionde huvudtiteln införas följande:

Inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring.

Inspektör B 17;

dels bestämt antalet av de i tjänsteförteckningen upptagna ordinarie befattningshavare vid inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring på följande sätt:

Befattningshavare	Avlöningsgrad
3 inspektörer	B 17;

dels fastställt av departementschefen förordat förslag till stat för inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring att tillämpas från och med den 1 juli 1923;

dels beslutat följande särskilda bestämmelse att från och med den 1 juli 1923 lända till efterrättelse beträffande befattningshavare vid inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring:

tjänsteman vid inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring skall vara underkastad de bestämmelser, som i särskild ordning äro eller varda meddelade, rörande förbud att för egen eller annans räkning driva eller hava del eller anställning i vissa företag eller för sådant företag åtaga sig uppdrag mot ersättning;

dels beslutat, att, där ordinarie tjänsteman vid inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som tillfällig löneförbättring — i förskott, vid ingången av juli månad 1923 till honom skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av juni månad 1923 innehar, i förskott uppburit för juli månad 1923, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande;

dels medgivit, att kostnaderna för berörda övergångsarrangemang må bestridas av den i staten för inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring upptagna anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän;

dels förklarat, att övriga av riksdagen i dess skrivelse den 22 februari 1921, nr 55, lämnade medgivanden i anledning av den av riksdagen då beslutade löneregleringen för statsdepartement m. fl. verk må i tillämpliga delar gälla även beträffande inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring;

dels ock under riksstatens tionde huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken *inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring* uppförda ordinarie bestämda anslaget, under samma rubrik uppfört ett ordinarie förslagsanslag å 31,500 kronor.

10:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10) och under hänvisning till vad under punkt 7 här ovan anförts, anmäler riksdagen, att riksdagen till *arvoden åt två assistenter vid inspektionen över elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöverföring* för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra anslag av 12,096 kronor.

11:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att till anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen angivna grunder, för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 217,720 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har till *anordnande av förhandskontroll å fartygs sjövärdighet*, i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 angivna grunder, för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra anslag av 217,720 kronor.

12:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 12) har riksdagen å riksstaten upptagit det ordinarie anslaget till *navigationsskolorna* med 178,645 kronor.

13:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 13) har riksdagen för *beredande av ytterligare medel till navigationsskolornas uppvärmning och belysning* under tiden 1 januari 1923—30 juni 1924 å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra anslag av 3,800 kronor.

14:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 14) har riksdagen å riksstaten för budgetåret 1923—1924 upptagit det ordinarie reservationsanslaget till *navigationslärarkursen* utan angivet belopp.

15:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15) har riksdagen å riksstaten upptagit det ordinarie förslagsanslaget till *ålders-tillägg för personalen vid undervisningsanstalterna för sjöfart* med 11,000 kronor.

16:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 16) har riksdagen å riksstaten upptagit det ordinarie förslagsanslaget till *skeppsmättningskostnad* med 32,200 kronor.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17) att, med godkännande av departementschefens i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 förordade förslag till avlöningsstat för lotsstyrelsen, till avlöningsstat för lots- och fyrstaten samt till omkostnadsstat för lots- och fyrinrättningen, att tillämpas från och med den

1 juli 1923, i riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till lots- och fyrinrättningen med 6,105,915 kronor.

Mot vad Eders Kungl. Maj:t i fråga om detta anslag föreslagit, har riksdagen icke funnit anledning till erinran, liksom ej heller mot de framlagda statförslagen.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, med godkännande av de av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 förordade förslag till avlöningsstat för lotsstyrelsen, till avlöningsstat för lots- och fyrstaten samt till omkostnadsstat för lots- och fyrinrättningen, att tillämpas från och med den 1 juli 1923, i riksstaten upptagit det ordinarie förslagsanslaget till *lots- och fyrinrättningen* med 6,105,915 kronor.

18:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att till säkerhetsanstalter för sjöfarten för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra reservationsanslag av 78,000 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit riksdagen, har riksdagen ansett sig böra bifalla, och får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag till *säkerhetsanstalter för sjöfarten* för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra reservationsanslag av 78,000 kronor.

19:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19) att å riksstaten upptaga det ordinarie reservationsanslaget till upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet med 936,000 kronor, att direkt utgå av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, har å riksstaten upptagit det ordinarie reservationsanslaget till *upprätthållande av patent- och registreringsverkets verksamhet* med 936,000 kronor, att direkt utgå av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel.

20:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 21) har riksdagen

dels till bestridande av kostnaderna för den överståthållarämbetet och länsstyrelserna äliggande befattning med registreringar och anmälningar till förenings-, försäkrings- och handelsregistren för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra förslagsanslag av 4,000 kronor,

dels och medgivit, att de till nämnda myndigheter inflytande av-

gifter för sådana registreringar och anmälningar må tillföras detta anslag såsom särskilda uppbördsmedel.

21:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22) har riksdagen

dels från och med 1 juli 1923 sänkt det i staten för försäkringsinspektionen upptagna anslaget till vikariatsersättningar, avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, resekostnads- och traktamentsersättningar m. m., nu förslagsvis beräknat till 50,000 kronor, med 5,000 kronor till 45,000 kronor,

dels ock å riksstaten upptagit det ordinarie reservationsanslaget till *uppehållande av försäkringsinspektionens verksamhet* med 125,400 kronor, att direkt utgå av bidrag till försäkringsinspektionen.

22:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24) att, med godkännande av det av departementschefen förordade förslaget till stat för statens provningsanstalt, att tillämpas från och med den 1 juli 1923, i riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till upprätthållande av provningsanstaltens verksamhet med 306,500 kronor, att utgå i första hand av inkomster av statens provningsanstalt.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t under nu förevarande punkt föreslagit, har, med godkännande av det av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 förordade förslaget till stat för statens provningsanstalt, att tillämpas från och med den 1 juli 1923, i riksstaten upptagit det ordinarie förslagsanslaget till *upprätthållande av provningsanstaltens verksamhet* med 306,500 kronor, att utgå i första hand av inkomster av statens provningsanstalt.

Handel och sjöfart.

23:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 25) har riksdagen, under förutsättning att *verksamheten vid handelshögskolan i Stockholm* fortsättes efter i huvudsak den nu följda plan, såsom bidrag till underhållande av samma skola under läsåret 1923—1924 å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra anslag av 50,000 kronor, att till handelshögskoleföreningens i Stockholm styrelse utbetalas med hälften under senare halvåret 1923 och återstående hälften under förra halvåret 1924 under villkor, att minst tolv

friplatser för studerande vid högskolan komma att finnas inrättade under hela läsåret 1923—1924.

24:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27) att såsom understöd till auktoriserade handelskammare i riket, att utgå med ett belopp av 2,000 kronor till envar handelskammare under av departementschefen förordade villkor, å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 24,000 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit har icke givit riksdagen anledning till erinran, och får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen såsom understöd till *auktoriserade handelskammare i riket*, att utgå med ett belopp av 2,000 kronor till envar handelskammare under av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 förordade villkor, å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra anslag av 24,000 kronor.

25:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 28) att såsom understöd för år 1923, på sätt av departementschefen förordats, till svenska handelskamrar i utlandet å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 50,000 kronor.

Med hänsyn till de uppgifter, som efter världskrigets slut åligga svenska handelskamrarna i utlandet, då det gäller att återknyta och utveckla våra handelsförbindelser på den utländska marknaden, har riksdagen funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

Riksdagen har alltså såsom understöd för år 1923, på sätt av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 förordats, till *svenska handelskammare i utlandet* å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra anslag av 50,000 kronor.

26:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 29) har riksdagen, under villkor att *Sveriges allmänna exportförening* under år 1923 bedriver sin verksamhet i huvudsakligen den form och i minst den omfattning, som i företedd förslagsstat för samma år angives, samt att i granskningen av föreningens verksamhet och räkenskaper deltagar en av Eders Kungl. Maj:t förordnad revisor, såsom bidrag till föreningens verksamhet under sistnämnda år å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra anslag av 20,000 kronor, med skyldighet för föreningen att såväl till chefen för handelsdepartementet som till kommerskollegium avgiva berättelse om föreningens

verksamhet under år 1923 ävensom redogörelse för föreningens ekonomiska ställning vid utgången av samma år.

27:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att till tackande av den å Sverige belöpande delen av kostnaderna under år 1924 för en internationell byrå i Bryssel för handelsstatistik å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra förslagsanslag å 1,200 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förvarande förslag, har till tackande av den å Sverige belöpande delen av kostnaderna under år 1924 för en *internationell byrå i Bryssel för handelsstatistik* å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra förslagsanslag å 1,200 kronor.

28:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31) har riksdagen å riksstaten för budgetåret 1923—1924 under benämning »*ersättning till sjömanshusen*» anvisat ett extra anslag av 162,000 kronor för beredande under år 1923 åt sjömanshusen av skälig ersättning för dem åliggande bestyr med värnpliktiges inskrivning och redovisning samt för andra dem åvilande bestyr för statsverkets räkning.

29:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 32) har riksdagen till *läkarundersökning av sjöfolk* i enlighet med de av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 angivna grunder å riksstaten för budgetåret 1923—1924 beviljat ett extra förslagsanslag av 35,000 kronor.

30:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 33) har riksdagen för budgetåret 1923—1924 anvisat till *arvode med 2,000 kronor åt en var av två dispachörsassistenter, anställda den ene i Stockholm och den andre i Göteborg*, ett extra anslag av 4,000 kronor.

31:o) På grund av vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 34) har riksdagen till tackande av den å Sverige för år 1923 belöpande delen av *kostnaderna för uppehållande av internationell patrulleringstjänst i norra Atlanten* å riksstaten för budgetåret 1923—1924 beviljat ett extra förslagsanslag av 9,500 kronor.

Bergsbruk, industri, hantverk och slöjd.

32:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35) har riksdagen i riksstaten för budgetåret 1923—1924 upptagit det ordinarie reservationsanslaget till *reseunderstöd åt personer, som önska i främmande länder förvärva ökad insikt och skicklighet i vad till bergshanteringen hörer*, utan angivet belopp.

33:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37) har riksdagen å riksstaten upptagit det ordinarie anslaget till *befrämjande av husslöjden* med 20,000 kronor.

34:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38) att för budgetåret 1923—1924 anvisa
dels för anställande av en förste torvingenjör och tre torvingenjörer ett extra anslag av 30,400 kronor,
 varav dock 400 kronor till förste torvingenjören skola utgå allenast under förutsättning att hans bostadsadress är Stockholm,
dels till skrivhjälp åt förste torvingenjören ett extra anslag av 1,500 kronor,
dels ock till beredande, i mån av behov, efter hittills tillämpade grunder av personliga ålderstillägg åt förste torvingenjören och torvingenjörerna, i varje fall under förutsättning att vederbörande befattningshavare fortfarande med gott vitsord tjänstgör i nämnda egenskap, ett extra anslag av 3,000 kronor,
 eller tillhopa 34,900 kronor.

Riksdagen, som icke funnit skäl till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har för budgetåret 1923—1924 anvisat
dels för anställande av en förste torvingenjör och tre torvingenjörer ett extra anslag av kronor 30,400,
 varav dock 400 kronor till förste torvingenjören skola utgå allenast under förutsättning att hans bostadsadress är Stockholm,
dels till skrivhjälp åt förste torvingenjören ett extra anslag av 1,500 kronor,
dels ock till beredande, i mån av behov, efter hittills tillämpade grunder av *personliga ålderstillägg åt förste torvingenjören och torvingenjörerna*, i varje fall under förutsättning att vederbörande befattningshavare fortfarande med gott vitsord tjänstgör i nämnda egenskap, ett extra anslag av 3,000 kronor eller tillhopa 34,900 kronor.

35:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39) att för avslutande av den undervisningskurs i torvhantering, som är avsedd att påbörjas under förra hälften av år 1923, för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 3,000 kronor.

I skrivelse till Eders Kungl. Maj:t den 16 mars 1923, varav riksdagens vederbörande utskott från handelsdepartementet erhållit avskrift, har kommerskollegium — under erinran att kollegium vid avgivandet av de för ifrågakvarande kurs önskvärda riktlinjerna uttalat, att därest före den 15 mars 1923 färre än sex elever hade anmält sig till deltagande i kursen, densamma borde inställas — anmält, att kollegium sistnämnda dag mottagit allenast tre ansökningar om tillstånd att delta i kursen, varför kursen icke komme att anordnas.

Vid sådant förhållande erfordras icke något anslag för ändamålet i fråga, och får riksdagen alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förvarande framställning icke av riksdagen bifallits.

36:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 40) har riksdagen under de av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden den 8 januari 1923 angivna villkor såsom *bidrag till Sveriges hantverksorganisations verksamhet* under år 1923 å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor.

37:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 41) har riksdagen till statsunderstöd för *utbildande av lärlingar m. m.* för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra anslag av 11,540 kronor.

38:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42) har riksdagen åt *föreningen för svensk hemslöjd* såsom bidrag till uppehållande av dess verksamhet för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra anslag av 10,000 kronor.

39:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 43) har riksdagen åt *svenska slöjdföreningen* såsom bidrag för uppehållande av dess verksamhet under år 1923 å riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra anslag av 12,000 kronor.

40:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 44) har riksdagen till *bedrivande genom ingenjörsvetenskaps-*

akademien av tekniskt-vetenskaplig forskningsverksamhet inom kraft- och bränsleområdet för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

Ingenjörsvetenskapsakademien.

41:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 46) har riksdagen i riksstaten upptagit det ordinarie anslaget till *upprätthållande av verksamheten vid ingenjörsvetenskapsakademien* med 40,000 kronor.

Diverse.

42:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47) har riksdagen å riksstaten upptagit det ordinarie förslagsanslaget till *ålders-tillägg* med 2,000 kronor.

43:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 48) har riksdagen å riksstaten upptagit det ordinarie förslagsanslaget till *rese- och traktamentspenningar* med 50,000 kronor.

44:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49) har riksdagen å riksstaten upptagit det ordinarie förslagsanslaget till *skriv-materialier och expenser, ved m. m.* med 75,000 kronor.

45:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51) att under riksstatens tionde huvudtitel, med uteslutande av det under avdelningen F 5 uppförda ordinarie förslagsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, under samma avdelning för enahanda ändamål upptaga ett ordinarie reservationsanslag av 75,000 kronor.

Riksdagen, som ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har under riksstatens tionde huvudtitel, med uteslutande av det under avdelningen F 5 uppförda ordinarie förslagsanslaget till *kommittéer och utredningar genom sakkunniga*, under samma avdelning för enahanda ändamål upptagit ett ordinarie reservationsanslag av 75,000 kronor.

46:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 52) har riksdagen å riksstaten upptagit det ordinarie reservationsanslaget till *extra utgifter* med 25,000 kronor.

Stockholm den 16 maj 1923.

Med undersåtlig vördnad.